

Asseco Business Solutions S.A.

Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia
31 grudnia 2017 roku wraz ze sprawozdaniem
niezależnego biegłego rewidenta z badania

ASSECO

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
BILANS	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	9
1. INFORMACJE OGÓLNE	9
2. SKŁAD ORGANÓW SPÓŁKI	9
3. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
4. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	10
4.1. PROFESJONALNY OSĄD	10
4.2. NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW	10
Utrata wartości aktywów	10
Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych	11
Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego	11
Wartość godziwa instrumentów finansowych	11
Ujmowanie przychodów	11
Stawki amortyzacyjne	11
Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi	11
5. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
5.1. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI	12
5.2. WALUTA FUNKCJONALNA I WALUTA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	13
6. ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	13
7. NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE, A NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIE	13
8. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	17
8.1. PRZELICZANIE POZYCJI WYRAŻONYCH W WALUTACH OBCYCH	17
8.2. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	17
8.3. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	18
8.4. LEASING	20
8.5. UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	21
8.6. KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO	21
8.7. UDZIAŁY I AKCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, STOWARZYSZONYCH I WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH	21
8.8. AKTYWA FINANSOWE	21
8.9. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH	23
8.9.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	23
8.9.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	24
8.9.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	24
8.10. WBUDOWANE INSTRUMENTY POCHODNE	24
8.11. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I ZABEZPIECZENIA	25
8.12. ZAPASY	25
8.13. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	25
8.14. ŚRODKI PIENIĘŻNE I DEPOZYTY KRÓTKOTERMINOWE	26
8.15. OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE	26
8.16. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	26
8.17. REZERWY	27
8.18. ODPRAWY EMERYTALNE	27
8.19. PRZYCHODY	28
8.19.1. Sprzedaż towarów i produktów	28
8.19.2. Świadczenie usług	28
8.19.3. Odsetki	28

8.19.4. Dywidendy.....	28
8.19.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)	28
8.19.6. Dotacje rządowe	29
8.20. PODATKI	29
8.20.1. Podatek bieżący.....	29
8.20.2. Podatek odroczony.....	29
8.20.3. Podatek od towarów i usług.....	30
8.21. ZYSK NETTO NA AKCJĘ	30
9. SEGMENTY OPERACYJNE	30
10. PRZYCHODY I KOSZTY	33
10.1. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	33
10.2. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	33
10.3. PRZYCHODY FINANSOWE	34
10.4. KOSZTY FINANSOWE.....	34
10.5. KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW.....	34
10.6. KOSZTY AMORTYZACJI I ODPISY AKTUALIZUJĄCE UJĘTE W ZYSKU LUB STRACIE.....	35
10.7. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	35
11. PODATEK DOCHODOWY.....	36
11.1. OBCIĄŻENIE PODATKOWE	36
11.2. UZGODNIENIE EFEKTYWNEJ STAWKI PODATKOWEJ	36
11.3. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY	37
12. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS.....	37
13. ZYSK PRZYPADAJACY NA JEDNĄ AKCJĘ.....	38
14. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	39
15. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	39
16. LEASING.....	40
16.1. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU OPERACYJNEGO – SPÓŁKA JAKO LEASINGOBIORCA.....	40
16.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO I UMÓW DZIERŻAWY Z OPCJĄ ZAKUPU	40
17. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	40
18. WARTOŚĆ FIRMY	42
19. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	43
20. POZOSTAŁE AKTYWA.....	44
20.1. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE.....	44
20.2. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE.....	44
21. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	45
21.1. ŚWIADCZENIA EMERYTALNE ORAZ INNE ŚWIADCZENIA PO OKRESIE ZATRUDNIENIA.....	45
22. ZAPASY	47
23. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	48
24. ŚRODKI PIENIĘŻNE I DEPOZYTY KRÓTKOTERMINOWE	49
25. KAPITAŁ WŁASNY.....	50
25.1. KAPITAŁ PODSTAWOWY	50
25.1.1. Wartość nominalna akcji	50
25.1.2. Prawa akcjonariuszy.....	50
25.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale.....	50
25.1.4. Akcje w posiadaniu Zarządu i Rady Nadzorczej.....	51
25.2. NADWYŻKA ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ	51
25.3. NIEPODZIELONY ZYSK I OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY	51
26. OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE I POŻYCZKI	52
27. REZERWY	52
27.1. ZMIANY STANU REZERW	52
28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG, POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE.....	53

28.1. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSÓW (KRÓTKOTERMINOWE).....	53
28.2. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA NIEFINANSOWE.....	54
28.3. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE.....	54
29. KONTRAKTY DŁUGOTERMINOWE.....	55
30. SPRAWY SĄDOWE	55
31. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	56
31.1. ROZLICZENIA PODATKOWE.....	56
32. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH.....	56
32.1. JEDNOSTKA DOMINUJĄCA CAŁEJ GRUPY	57
32.2. PODMIOT SPRAWUJĄCY KONTROLĘ NAD SPÓŁKĄ	57
32.3. WYNAGRODZENIE KADRY KIEROWNICZEJ SPÓŁKI.....	57
32.3.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki	57
33. INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA LUB PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	59
34. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	59
34.1. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	60
34.2. RYZYKO WALUTOWE	60
34.3. RYZYKO CEN TOWARÓW	61
34.4. RYZYKO KREDYTOWE	61
34.5. RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOŚCIĄ.....	62
35. INSTRUMENTY FINANSOWE	62
35.1. WARTOŚCI GODZIWE POSZCZEGÓLNYCH KLAS INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....	62
35.2. POZYCJE PRZYCHODÓW, KOSZTÓW, ZYSKÓW I STRAT UJĘTE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....	65
35.3. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	67
36. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	67
37. STRUKTURA ZATRUDNIENIA.....	68
38. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM	68
39. PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU.....	69

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Przychody ze sprzedaży		184 179	168 756
Koszt własny sprzedaży	10.5	(101 686)	(95 993)
Zysk brutto ze sprzedaży		82 493	72 763
Koszty sprzedaży	10.5	(8 416)	(7 389)
Koszty ogólnego zarządu	10.5	(15 918)	(13 909)
Zysk netto ze sprzedaży		58 159	51 465
Pozostałe przychody operacyjne	10.1	566	520
Pozostałe koszty operacyjne	10.2	(367)	(425)
Zysk z działalności operacyjnej		58 358	51 560
Przychody finansowe	10.3	1 370	1 115
Koszty finansowe	10.4	(1 194)	(196)
Zysk brutto		58 534	52 479
Podatek dochodowy	11.1	(11 250)	(10 033)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		47 284	42 446
Działalność zaniechana			
Zysk netto za okres		47 284	42 446
Inne całkowite dochody			
- Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach sprawozdawczych		-	-
- Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach sprawozdawczych		(63)	85
<i>Zyski/straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych</i>		<i>(78)</i>	<i>105</i>
<i>Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów</i>		<i>15</i>	<i>(20)</i>
Inne całkowite dochody netto		(63)	85
Całkowity dochód za okres		47 221	42 531
Zysk na jedną akcję:	13		
- podstawowy/rozwodniony z zysku za okres sprawozdawczy		1.41	1.27
- podstawowy/rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy		1.41	1.27

Bilans

na dzień 31 grudnia 2017 roku

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Aktywa trwałe		298 463	195 877
Rzeczowe aktywa trwałe	15	10 801	11 721
Wartości niematerialne	17	10 985	10 528
Wartość firmy	18	170 938	170 938
Inwestycje w jednostkach zależnych	19	102 349	-
Należności długoterminowe	20.1	599	599
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	11.3	2 728	1 995
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20.2	63	96
Aktywa obrotowe		43 571	105 805
Zapasy	22	375	194
Rozliczenia międzyokresowe	20.2	811	1 053
Należności z tytułu dostaw i usług	23	36 093	31 302
Pozostałe należności	23	1 403	2 800
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy		291	-
Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	24	4 598	70 456
SUMA AKTYWÓW		342 034	301 682
PASYWA			
Kapitał podstawowy	25	167 091	167 091
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		62 543	62 543
Zyski zatrzymane		49 999	45 374
Kapitał własny ogółem		279 633	275 008
Zobowiązania długoterminowe		14 429	888
Oprocentowane kredyty i pożyczki	26	13 352	-
Rezerwy	21	1 077	888
Zobowiązania krótkoterminowe		47 972	25 786
Oprocentowane kredyty i pożyczki	26	17 578	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	28.1	3 640	3 005
Pozostałe zobowiązania	28.1,28.2	7 506	6 166
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	28.2	4 370	3 738
Zobowiązania finansowe	28.1	-	164
Rezerwy	21,27	401	378
Rozliczenia międzyokresowe	28.3	14 477	12 335
Zobowiązania razem		62 401	26 674
SUMA PASYWÓW		342 034	301 682

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		58 534	52 479
Korekty o pozycje:		(719)	(3 316)
Amortyzacja	10.5	10 985	10 992
Zmiana stanu zapasów		(181)	171
Zmiana stanu należności		(3 394)	(5 277)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		1 974	(1 071)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		2 417	1 168
Zmiana stanu rezerw		134	208
Przychody z tytułu odsetek		(106)	(988)
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(1 057)	113
Podatek dochodowy zapłacony		(11 491)	(8 632)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		57 815	49 163
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych		298	229
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(3 588)	(5 830)
Nabycie wartości niematerialnych		(7 041)	(6 567)
Nabycie/rozliczenie aktywów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy		412	(27)
Nabycie jednostek zależnych		(102 349)	-
Zawarcie depozytów bankowych		-	(3 019)
Zwrot środków z depozytów bankowych		-	28 207
Odsetki otrzymane		502	1 059
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(111 766)	14 052
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów		30 928	-
Odsetki zapłacone		(308)	-
Dywidendy wypłacone		(42 441)	(33 418)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(11 821)	(33 418)
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(65 772)	29 797
Różnice kursowe netto		-	-
Środki pieniężne na początek okresu	24	70 370	40 573
Środki pieniężne na koniec okresu	24	4 598	70 370

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Kapitał własny ogółem
Dwanaście miesięcy zakończone 31 grudnia 2017 roku				
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	167 091	62 543	45 374	275 008
Całkowite dochody za okres	-	-	47 221	47 221
Wypłata dywidendy	-	-	(42 441)	(42 441)
Pozostałe transakcje	-	-	(155)	(155)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	167 091	62 543	49 999	279 633
Dwanaście miesięcy zakończone 31 grudnia 2016 roku				
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	167 091	62 543	36 261	265 895
Całkowite dochody za okres	-	-	42 531	42 531
Wypłata dywidendy	-	-	(33 418)	(33 418)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	167 091	62 543	45 374	275 008

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Asseco Business Solutions S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

Asseco Business Solutions S.A. ("Spółka", "Jednostka") została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 18 maja 2001 roku. Siedziba Spółki mieści się w Lublinie, ul. Konrada Wallenroda 4c, 20-607 Lublin.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000028257. Spółce nadano numer statystyczny REGON 017293003.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Przedmiotem działalności Asseco Business Solutions S.A. zgodnie z klasyfikacją przyjętą przez Giełdę Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie jest "Informatyka".

Asseco Business Solutions należy do Grupy Kapitałowej Asseco. W ramach grupy Spółka stanowi centrum kompetencyjne odpowiedzialne za produkcję systemów ERP, mobilnych systemów raportujących (klasy SFA), systemów faktoringowych oraz oprogramowania dla małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce. Kompleksowa oferta Spółki obejmuje także dostarczanie, adaptację i konfigurację aplikacji biznesowych dla przedsiębiorstw, projektowanie oraz budowę infrastruktury informatycznej u Klienta lub w modelu outsourcingowym, wyposażenie w sprzęt i oprogramowanie systemowe renomowanych partnerów, szkolenia dla pracowników Klienta, serwis oraz zdalną pomoc dla użytkowników. Asseco Business Solutions dysponuje również własnym Data Center, którego parametry eksploatacyjne spełniają najwyższe wymagania w zakresie bezpieczeństwa, niezawodności i efektywności pracy systemów.

Podmiotem bezpośrednio dominującym spółki Asseco Business Solutions S.A. jest Asseco Enterprise Solutions a.s. z siedzibą w Bratysławie, która posiada 46,47% akcji Spółki.

2. Skład organów Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku wchodził:

Wojciech Barczentewicz	Prezes Zarządu
Piotr Masłowski	Wiceprezes Zarządu
Andreas Enders	Wiceprezes Zarządu
Mariusz Lizon	Członek Zarządu

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku wchodził:

Jozef Klein	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Adam Góral	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Romuald Rutkowski	Członek Rady Nadzorczej
Zbigniew Pomianek	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Stępnia	Członek Rady Nadzorczej

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku wchodził:

Romuald Rutkowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Adam Góral	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Zbigniew Pomianek	Członek Rady Nadzorczej
Adam Pawłowicz	Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Ogonowski	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 2 października 2017 roku został powołany 3 osobowy komitet audytu, w skład którego weszli Piotr Stępiak jako przewodniczący oraz Romuald Rutkowski i Adam Góral jako członkowie.

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 6 marca 2018 roku. Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 6 marca 2018 roku.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Spółka testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, która powstała w wyniku nabycia jednostki zależnej oraz w wyniku połączeń. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej

wartości tych przepływów. Czynnikiem dyskontującym jest średnioważony koszt kapitału (WACC). Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 18.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 21.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Ujmowanie przychodów

Spółka realizuje szereg kontraktów na budowę oraz wdrożenia systemów informatycznych. Wycena kontraktów IT wymaga ustalenia przyszłych przepływów operacyjnych w celu ustalenia wartości godziwej przychodów i kosztów oraz dokonania pomiaru stopnia zaawansowania prac na projekcie. Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w

Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiąganane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 *Podatek dochodowy* w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Spółka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

6. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Spółkę:

- Zmiany do MSR 12 *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat*

Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.

- Zmiany do MSR 7 *Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji*

Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawnienia informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji porównawczych za poprzednie okresy.

- Zmiany MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* będące częścią *Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016*

Zmiany doprecyzowują, że wymogi określone w standardzie mają zastosowanie także do udziałów jednostki w jednostkach zależnych, wspólnych ustaleniach umownych (tj. wspólnych działaniach lub wspólnych przedsięwzięciach), jednostkach stowarzyszonych lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, które zostały sklasyfikowane (lub włączone do grupy do zbycia, która została sklasyfikowana) jako przeznaczone do sprzedaży lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

7. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* będące częścią *Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku)

- mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* będące częścią *Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
 - Zmiany do MSSF 4: *Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”* (opublikowane dnia 12 września 2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
 - Wyjaśnienia do MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
 - MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
 - Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
 - MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano dnia 18 maja 2017) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
 - Zmiany do MFFS 2 *Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji* (opublikowano dnia 20 czerwca 2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
 - Zmiany do MSR 40 *Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
 - Zmiany do MSSF 9 *Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą* (opublikowano dnia 12 października 2017) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
 - Zmiany do MSR 28 *Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* (opublikowano dnia 12 października 2017) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
 - *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 dotyczące 4 standardów: MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23* (opublikowane 12 grudnia 2017) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
 - Zmiany do MSSF 19 *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu* (opublikowano dnia 7 lutego 2018) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku

lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

- Interpretacja KIMSF 22 „*Transakcje w walucie obcej oraz zaliczki*” (opublikowano dnia 8 grudnia 2016) – interpretacja ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE,
- Interpretacja KIMSF 23 „*Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego*” (opublikowano dnia 7 czerwca 2017) – interpretacja ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Spółka jest w trakcie analizy, w jaki sposób wprowadzenie powyższych standardów i interpretacji może wpłynąć na sprawozdanie finansowe oraz na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości.

Analiza Zarządu i wstępna ocena wpływu nowych lub zmienionych standardów na stosowane przez Spółkę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe obejmowała w szczególności wpływ nowych standardów MSSF 9, 15 oraz 16, których zastosowanie może wywołać zmiany w rachunkowości i sprawozdawczości Spółki w latach 2018-2019.

MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami

Standard został opublikowany 28 maja 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku i obowiązuje dla rocznych okresów sprawozdawczych zaczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard został przyjęty przez Unię Europejską 22 września 2016 roku.

MSSF 15 wprowadza tzw. Model Pięciu Kroków do rozpoznawania przychodów z tytułu umów z klientami. Według standardu przychody są rozpoznawane w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, do którego spółka (oczekuje, że) jest uprawniona, w zamian za przekazanie klientowi przyrzeczonych towarów lub usług.

Nowy standard zastąpi wszystkie obecne wymagania dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. W odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później, wymagane jest zastosowanie pełnego podejścia retrospektywnego lub zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego. Wcześniejsze zastosowanie standardu jest dozwolone.

Spółka planuje wdrożyć nowy standard zgodnie z wymaganą datą wejścia w życie. Spółka przeanalizowała umowy z klientami – od identyfikacji umowy, przez wskazanie poszczególnych zobowiązań i ustalenie cen transakcji, do przyporządkowania cen do poszczególnych zobowiązań i rozpoznania przychodu w momencie realizacji zobowiązania. Po analizie dotychczas stosowanych metod rozpoznawania przychodów Spółka uznała, że nie występują istotne różnice w stosunku do wymogów zawartych w MSSF 15.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała ostateczną wersję MSSF 9 *Instrumenty finansowe*. Standard ten zastępuje dotychczasowy standard MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* oraz wszystkie wcześniejsze wersje MSSF 9. MSSF 9 łączy w sobie wszystkie trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę

wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Spółka planuje stosować nowy standard od daty wejścia w życie, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Spółka przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny ani na sposób klasyfikacji instrumentów finansowych.

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Oczekuje się, że wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Spółka nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Spółka korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym bądź oczekiwanym stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, więc zmiany w tym zakresie nie wpłyną na sprawozdanie finansowe Spółki.

MSSF 16 Leasing

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 *Leasing* („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing*, SKI 15 *Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne* oraz SKI 27 *Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu*. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikające ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, co szerzej opisano w notcie 16.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniej jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

8. Istotne zasady rachunkowości

8.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240

8.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również

koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Cena nabycia rzeczowych aktywów trwałych przekazanych przez klientów jest ustalana w wysokości ich wartości godziwej na dzień objęcia kontroli.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	<u>10</u> lat
Maszyny i urządzenia techniczne	<u>2-5</u> lat
Urządzenia biurowe	<u>2-7</u> lat
Środki transportu	<u>5</u> lat
Komputery	<u>2-5</u> lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

8.3. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji,

i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakońzonego roku obrotowego.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy: i) przekazanej zapłaty, ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego uprzednio do jednostki przejmującej, nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>
Okresy użytkowania	Nieokreślone. Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Wartości o nieokreślonym okresie użytkowania nie są amortyzowane ani przeszacowywane. Amortyzowane przez okres umowy (2 lat) - metodą liniową.	2 – 5 lat metodą liniową	2 – 5 lat metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte
Test na utratę wartości	Nieokreślony okres użytkowania - coroczny oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości. Dla pozostałych – coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczny w przypadku składników nie oddanych jeszcze do użytkowania oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

8.4. Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

8.5. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

8.6. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych i wartości niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

8.7. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

8.8. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

8.9. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

8.9.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez rezerwę. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis

odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

8.9.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

8.9.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

8.10. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Spółka dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

8.11. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów *forward* jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (*forward*) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

8.12. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalone w następujący sposób:

Materiały	• w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”;
Produkty gotowe i produkty w toku	• koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego;
Towary	• w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

8.13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów zapasów i usług, należności budżetowe, należności z tytułu zarachowanych przychodów, pozostałe rozrachunki handlowe z tytułu wadium i kaucji. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

8.14. Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe

Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz depozyty krótkoterminowe. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych w banku i w kasie oraz depozytów bankowych o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy. Depozyty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności powyżej trzech miesięcy traktowane są na potrzeby sprawozdania z przepływów pieniężnych jako element działalności inwestycyjnej.

8.15. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

8.16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych, zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń, zobowiązania z tytułu wyceny długoterminowych kontraktów informatycznych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

8.17. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

8.18. Odprawy emerytalne

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Koszty bieżącego zatrudnienia są rozpoznawane w zysku i stracie. Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Spółka rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach kosztów ogólnego zarządu, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

8.19. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

8.19.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

8.19.2. Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek liczby wykonanych roboczogodzin do szacowanej liczby roboczogodzin niezbędnych do zrealizowania zlecenia lub jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać.

8.19.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

8.19.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

8.19.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

8.19.6. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

8.20. Podatki

8.20.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

8.20.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną

odwróceniu i zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

8.20.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych: wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

8.21. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

9. Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Spółki dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Na tej podstawie Zarząd zidentyfikował segment Systemy ERP, który pokrywa 93% przychodów Spółki. Pozostała działalność nie spełnia wymogów MSSF 8 i nie jest wydzielana. Zmiany w wielkości i znaczeniu wytwarzanych produktów i świadczonych usług mogą skutkować zmianą kompozycji segmentów działalności.

Segment Systemy ERP – to oparte o technologię Oracle oraz Microsoft rozwiązania informatyczne klasy ERP, które wspomagają zarządzanie przedsiębiorstwem oraz autorskie rozwiązania mobilne klasy SFA i FFA dedykowane przedsiębiorstwom działającym w oparciu o sieci przedstawicieli terenowych. Aplikacje wspierają procesy biznesowe oraz procesy obiegu informacji, pokrywając większość obszarów działalności firmy, m.in.: finanse i księgowość, zarządzanie personelem, kadry i płace, logistykę i WMS, sprzedaż mobilną i detaliczną w sieciach handlowych, produkcję oraz aplikacje internetowe. Systemy te dostarczają także szeregu narzędzi zarządczych – zaawansowane raporty oraz rozwiązania klasy Business Intelligence. Możliwości techniczne systemów pozwalają na wdrożenie ich w różnych architekturach sieciowych – w sieciach rozległych oraz połączenie ze specjalizowanym oprogramowaniem i urządzeniami.

W pozycji przychody niealokowane prezentowana jest sprzedaż niedająca się przyporządkować do głównego segmentu działalności Spółki.

Wyniki segmentu nie zawierają niealokowanej części kosztów ogólnego zarządu, wartości odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych (COGS) związanych ze sprzedażą niealokowaną oraz kosztów operacyjnych jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za sprzedaż niealokowaną.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentu w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej, które w pewnym zakresie, jak wyjaśniono w tabeli poniżej, są mierzone inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w sprawozdaniu finansowym. Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Systemy ERP	Niealokowane	Działalność ogółem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	172 179	12 000	184 179
Sprzedaż między segmentami	-	-	-
Przychody segmentu ogółem	172 179	12 000	184 179
Zysk ze sprzedaży segmentu	57 484	675	58 159
Pozostałe przychody/(koszty) operacyjne netto		199	199
Przychody/(koszty) finansowe netto		176	176
Podatek dochodowy		(11 250)	(11 250)
Zysk za okres	57 484	(10 200)	47 284
Aktywa segmentu	227 507	114 527	342 034
Inne informacje			
Nakłady inwestycyjne	10 328	314	10 642
Amortyzacja	(10 935)	(50)	(10 985)

1. Zysk operacyjny segmentu nie uwzględnia przychodów finansowych (1 370 tys. PLN) i kosztów finansowych (1 194 tys. PLN), pozostałych przychodów operacyjnych (566 tys. PLN) i pozostałych kosztów operacyjnych (367 tys. PLN) oraz wyniku działalności niealokowanej (675 tys. PLN).
2. Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego (2 728 tys. PLN), środków pieniężnych i depozytów krótkoterminowych (4 598 tys. PLN), należności długoterminowych (599 tys. PLN), aktywów finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy (291 tys. PLN), inwestycji w jednostki zależne (102 349 tys. PLN) oraz pozostałych aktywów niealokowanych (3 962 tys. PLN), ponieważ te aktywa są zarządzane na poziomie Spółki.

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Systemy ERP	Niealokowane	Działalność ogółem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	154 544	14 212	168 756
Sprzedaż między segmentami	-	-	-
Przychody segmentu ogółem	154 544	14 212	168 756
Zysk ze sprzedaży segmentu	50 192	1 273	51 465
Pozostałe przychody/(koszty) operacyjne netto		95	95
Przychody/(koszty) finansowe netto		919	919
Podatek dochodowy		(10 033)	(10 033)
Zysk za okres	50 192	(7 746)	42 446
Aktywa segmentu	224 750	76 932	301 682
Inne informacje			
Nakłady inwestycyjne	9 970	2 456	12 426
Amortyzacja	(10 948)	(44)	(10 992)

1. Zysk operacyjny segmentu nie uwzględnia przychodów finansowych (1 115 tys. PLN) i kosztów finansowych (196 tys. PLN), pozostałych przychodów operacyjnych (520 tys. PLN) i pozostałych kosztów operacyjnych (425 tys. PLN) oraz wyniku działalności niealokowanej (1 273 tys. PLN).
2. Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego (1 995 tys. PLN), środków pieniężnych i depozytów krótkoterminowych (70 456 tys. PLN), należności długoterminowych (599 tys. PLN) oraz pozostałych aktywów niealokowanych (3 882 tys. PLN), ponieważ te aktywa są zarządzane na poziomie Spółki.

Informacje geograficzne

Przychody od klientów zewnętrznych:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Polska	158 244	147 716
Zagranica, w tym:	25 935	21 040
- Holandia	7 873	7 196
- Francja	6 341	5 657

- Rumunia	2 189	1 868
- Niemcy	3 140	2 160
- USA	18	125
- Hiszpania	430	699
- Portugalia	84	342
- Turcja	203	249
- Czechy	624	476
- kraje bałtyckie (Litwa, Łotwa, Estonia) i Rosja	153	145
- pozostałe	4 880	2 123
	184 179	168 756

Powyższa informacja o przychodach oparta jest na danych o siedzibach klientów.

Aktywa trwałe:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Polska	21 786	22 249
	21 786	22 249

Na powyższe aktywa trwałe składają się rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne.

10. Przychody i koszty

10.1. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Zysk na sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	195	153
Przychody z tytułu wynajmu powierzchni biurowych	320	327
Pozostałe	51	40
Razem	566	520

10.2. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
------------------------------------	--	--

Darowizny przekazane podmiotom niepowiązanym	(94)	(58)
Likwidacja środków trwałych	(4)	(74)
Pozostałe koszty operacyjne	(269)	(293)
Razem	(367)	(425)

10.3. Przychody finansowe

Przychody finansowe	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych	502	988
Pozostałe przychody odsetkowe	2	8
Dodatnie różnice kursowe	-	119
Zyski z realizacji walutowych instrumentów pochodnych - zawarte kontrakty typu forward	412	-
Zyski ze zmian wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych - zawarte kontrakty typu forward	454	-
Razem	1 370	1 115

10.4. Koszty finansowe

Koszty finansowe	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Koszty odsetkowe od kredytów	(755)	-
Ujemne różnice kursowe	(303)	-
Pozostałe koszty odsetkowe	(7)	(4)
Opłaty i prowizje bankowe	(129)	-
Straty z realizacji walutowych instrumentów pochodnych - zawarte kontrakty typu forward	-	(27)
Straty ze zmian wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych - zawarte kontrakty typu forward	-	(165)
Razem	(1 194)	(196)

10.5. Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
--	-------------------------------------	-------------------------------------

Wartość odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych (COGS)	(10 935)	(13 287)
Zużycie materiałów i energii	(2 442)	(2 335)
Usługi obce	(18 290)	(17 349)
Wynagrodzenia	(68 944)	(60 090)
Świadczenia na rzecz pracowników	(12 942)	(11 549)
Amortyzacja	(10 985)	(10 992)
Podatki i opłaty	(805)	(783)
Podróże służbowe	(541)	(569)
Pozostałe	(136)	(337)
Razem	(126 020)	(117 291)
<u>Koszty własny sprzedaży, w tym:</u>	<u>(101 686)</u>	<u>(95 993)</u>
<i>koszt wytworzenia</i>	<i>(90 751)</i>	<i>(82 706)</i>
<i>wartość odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych (COGS)</i>	<i>(10 935)</i>	<i>(13 287)</i>
Koszty sprzedaży	(8 416)	(7 389)
Koszt ogólnego zarządu	(15 918)	(13 909)
Razem	(126 020)	(117 291)

10.6. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
<u>Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:</u>		
Amortyzacja środków trwałych	(3 753)	(3 606)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(6 570)	(6 774)
Utrata wartości zapasów	(16)	(21)
 Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych	(202)	(168)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(2)	(1)
 Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	(433)	(433)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(25)	(10)
	(11 001)	(11 013)

10.7. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Wynagrodzenia	(68 778)	(59 759)
Utworzenie rezerwy emerytalnej	(134)	(209)
Rozwiązanie rezerwy emerytalnej	-	-
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na niewykorzystane urlopy	(32)	(122)

Razem	(68 944)	(60 090)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(12 178)	(10 885)
<i>Koszty ubezpieczeń społecznych</i>	(10 778)	(9 487)
ZFŚS	(764)	(664)
Razem	(12 942)	(11 549)
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	(81 886)	(71 639)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(64 975)	(56 633)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(5 388)	(4 851)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(11 523)	(10 155)

11. Podatek dochodowy

11.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego z rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Bieżący podatek dochodowy	(11 968)	(10 323)
Odroczony podatek dochodowy	718	290
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat, w tym:	(11 250)	(10 033)
<i>Podatek dochodowy przypisany działalności kontynuowanej</i>	(11 250)	(10 033)

11.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	58 534	52 479
Zysk przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	-
Zysk brutto przed opodatkowaniem	58 534	52 479
Podatek dochodowy według obowiązującej ustawowej stawki podatkowej wynoszącej 19% (2016 19%)	11 121	9 971

Wykorzystanie ulg podatkowych odliczanych od podatku	(129)	(155)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	258	217
Pozostałe	-	-
Według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej: 19.22% (2016: 19.12%)	11 250	10 033
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	(11 250)	(10 033)
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	-	-
	(11 250)	(10 033)

11.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Bilans		Rachunek zysków i strat za rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Różnica pomiędzy wartością podatkową a księgową środków trwałych i wartości niematerialnych	(253)	(252)	(1)	6
Przeszacowanie kontraktów walutowych do wartości godziwej	(55)	(6)	(49)	(1)
Zarachowane przychody ze sprzedaży	(62)	(419)	357	(155)
Przychody finansowe z tytułu zarachowanych odsetek	-	(16)	16	14
Inne	(73)	(45)	(28)	(42)
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	(443)	(738)		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odprawy emerytalne	211	170	41	20
Różnica pomiędzy wartością podatkową a księgową środków trwałych i wartości niematerialnych	81	96	(15)	2
Wycena aktywów i zobowiązań finansowych do wartości godziwej	-	37	(37)	32
Rezerwy na premie, urlopy, koszty szacowane	2 570	2 154	416	292
Odpisy aktualizujące majątek obrotowy	150	158	(8)	33
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	149	116	33	71
Inne	10	2	8	(2)
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	3 171	2 733		
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	2 728	1 995		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			733	270
<i>Zmiana podatku odroczonego ujęta bezpośrednio w pozostałych dochodach całkowitych</i>			15	(20)
<i>Zmiana podatku odroczonego ujęta w wyniku finansowym</i>			718	290

12. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej

20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 224 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku 7 tys. PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Środki trwałe wniesione do Funduszu	-	-
Pożyczki udzielone pracownikom	-	-
Środki pieniężne	334	25
Zobowiązania z tytułu Funduszu	110	18
Saldo po skompensowaniu	224	7

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	764	664

13. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Zysk netto z działalności kontynuowanej	47 284	42 446
Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk netto	47 284	42 446
Odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	-	-
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	47 284	42 446
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	33 418 193	33 418 193
Wpływ rozwodnienia:	-	-

Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	33 418 193	33 418 193
Podstawowy/rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję ogółem	1.41	1.27

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidenda z akcji zwykłych za 2016 rok, wypłacona dnia 1 czerwca 2017 roku, wyniosła 42 441 tysięcy PLN (za 2015 rok, wypłacona dnia 1 czerwca 2016 roku: 33 418 tysięcy PLN).

Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej za rok 2016 wyniosła 1,27 PLN (2015: 1,00 PLN).

Spółka nie wypłaciła zaliczki na poczet dywidendy za 2017 rok.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku netto za rok 2017.

15. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 294	16 238	8 451	2 093	29 076
Nabycia	46	3 413	86	43	3 588
Sprzedaż	–	(692)	(1 021)	–	(1 713)
Likwidacja	–	(955)	–	–	(955)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 340	18 004	7 516	2 136	29 996
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	(1 108)	(11 045)	(3 537)	(1 665)	(17 355)
Odpis amortyzacyjny za okres	(235)	(3 311)	(783)	(72)	(4 401)
Sprzedaż	–	691	919	–	1 610
Likwidacja	–	951	–	–	951
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	(1 343)	(12 714)	(3 401)	(1 737)	(19 195)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 186	5 193	4 914	428	11 721
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	997	5 290	4 115	399	10 801

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne Środki trwałe	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 280	16 530	6 403	2 287	27 500
Nabycia	14	3 065	2 738	13	5 830

Sprzedaż	-	(854)	(654)	-	(1 508)
Likwidacja	-	(2 503)	(36)	(207)	(2 746)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 294	16 238	8 451	2 093	29 076
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2016 roku	(876)	(10 962)	(3 580)	(1 805)	(17 223)
Odpis amortyzacyjny za okres	(232)	(3 323)	(614)	(67)	(4 236)
Sprzedaż	-	811	621	-	1 432
Likwidacja	-	2 429	36	207	2 672
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	(1 108)	(11 045)	(3 537)	(1 665)	(17 355)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 404	5 568	2 823	482	10 277
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	1 186	5 193	4 914	428	11 721

W 2017 roku ani w 2016 roku Spółka nie użytkowała urządzeń na mocy umów leasingu finansowego ani umów dzierżawy z opcją zakupu.

Grunty i budynki nie są objęte hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki.

16. Leasing

16.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Spółka jako leasingobiorca

Spółka posiada umowy najmu powierzchni biurowej, z których na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku wynikały następujące przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
W okresie 1 roku	1 093	4 727
W okresie od 1 do 5 lat	187	1 167
Powyżej 5 lat	-	-
	1 280	5 894

16.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2017 roku ani na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiada zobowiązań z tytułu leasingu finansowego ani umów dzierżawy z opcją zakupu.

17. Wartości niematerialne

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Patenty i licencje	Wartość firmy	WN nie oddane do użytkowania	Inne	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	45 486	170 938	1 303	444	218 171
Nabycia	799	-	-	-	799
Kapitalizacja kosztów realizowanych projektów rozwojowych	-	-	6 255	-	6 255
Transfer z WN w budowie	6 691	-	(6 691)	-	-
Sprzedaż	-	-	-	-	-
Likwidacja	-	-	-	-	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	52 976	170 938	867	444	225 225
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	(35 820)	-	(604)	(281)	(36 705)
Odpis amortyzacyjny za okres	(6 597)	-	-	-	(6 597)
Sprzedaż	-	-	-	-	-
Likwidacja	-	-	-	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	(42 417)	-	(604)	(281)	(43 302)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	9 666	170 938	699	163	181 466
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	10 559	170 938	263	163	181 923
Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Patenty i licencje	Wartość firmy	WN nie oddane do użytkowania	Inne	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 roku	47 453	170 938	1 380	444	220 215
Nabycia	168	-	-	-	168
Kapitalizacja kosztów realizowanych projektów rozwojowych	-	-	6 428	-	6 428
Transfer z WN w budowie	6 505	-	(6 505)	-	-
Sprzedaż	-	-	-	-	-
Likwidacja	(8 640)	-	-	-	(8 640)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	45 486	170 938	1 303	444	218 171
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2016 roku	(37 675)	-	(604)	(281)	(38 560)
Odpis amortyzacyjny za okres	(6 785)	-	-	-	(6 785)
Sprzedaż	-	-	-	-	-
Likwidacja	8 640	-	-	-	8 640
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	(35 820)	-	(604)	(281)	(36 705)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	9 778	170 938	776	163	181 655
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	9 666	170 938	699	163	181 466

Spółka prowadzi projekty rozwojowe, których przedmiotem jest budowa nowego oprogramowania lub istotna modyfikacja/rozbudowa znajdujących się w ofercie Spółki aplikacji. Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania stanowią nakłady poniesione w związku z realizacją projektów rozwojowych. Zarząd przeanalizował bieżącą wartość poniesionych kosztów z ich wartością odzyskiwalną i nie widzi konieczności dokonania odpisów z tytułu utraty wartości.

18. Wartość firmy

Na wartość firmy prezentowaną w jednostkowym sprawozdaniu finansowym składa się wartość firmy powstała z połączenia spółek Asseco Business Solutions S.A., Safo Sp. z o.o., Softlab Sp. z o.o., Softlab Trade Sp. z o.o. oraz WA-PRO Sp. z o.o. oraz wartość firmy z konsolidacji powstała w wyniku połączenia Asseco Business Solutions S.A. z Anica System S.A.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Wartość bilansowa wartości firmy	170 938	170 938

Wartość firmy została przyporządkowana do ośrodka generującego środki pieniężne, będącego jednocześnie odrębnym segmentem operacyjnym - Systemy ERP.

Wartość firmy podlega corocznemu testowi na utratę wartości za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF).

Kluczowe założenia zastosowane do obliczenia wartości odzyskiwanej:

- Wartość odzyskiwalna ośrodka została oszacowana na podstawie wartości użytkowej skalkulowanej na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych opartej na zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą budżetach finansowych.
- Szczegółową prognozą objęto okres 5 lat, w czasie którego zostały założone wzrosty przepływów w kolejnych latach, dla reszty okresu funkcjonowania jednostki obliczono wartość rezydualną przy założonym braku wzrostu przepływów.
- Zakładane wzrosty przepływów zależą od strategii dla całej Spółki, taktycznych planów dla jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania dla poszczególnych rynków, jednocześnie zaś odzwierciedlają obecny oraz potencjalny portfel zamówień. Potencjalny portfel zamówień zakłada utrzymanie bieżących oraz pozyskanie nowych klientów. Założone wzrosty nie odbiegają od średniego wzrostu na danym rynku.
- Stopa dyskonta jest zgodna ze średnioważonym kosztem kapitału dla Spółki. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopach wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta, która została zlewarowana w oparciu o rynkową strukturę dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku.

W efekcie przeprowadzonego testu na utratę wartości należy stwierdzić, że na dzień 31 grudnia 2017 roku nie było potrzeby, aby objąć wartość firmy odpisem aktualizującym.

	Systemy ERP
Wartość firmy przyporządkowana do ośrodka generującego przepływy pieniężne	170 938
Marża brutto	40%
Stopa wzrostu	2% - 3%
Stopa dyskonta	9.55%
Wartość odzyskiwalna ośrodka generującego środki pieniężne	753 095

Wartość bilansowa ośrodka generującego środki pieniężne obejmuje sumę aktywów operacyjnych netto przypisanych do segmentu sprawozdawczego, tj. rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, wartość firmy, zapasy, należności oraz zobowiązania handlowe.

Wrażliwość na zmiany założeń

Oszacowanie wartości użytkowej ośrodka wykazuje pewną wrażliwość na zmiany założeń dotyczące wysokości zastosowanej stopy dyskonta i procentu wzrostu przychodów ze sprzedaży. Zarząd jest jednak przekonany, iż żadna racjonalnie możliwa zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia określonego powyżej nie spowoduje, że wartość bilansowa ośrodka przekroczy jego wartość odzyskiwalną.

Gdyby budżetowany wzrost przychodów wykorzystany do obliczenia wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne był o 3% niższy od oszacowań Zarządu na dzień 31 grudnia 2017 roku, wartość odzyskiwalna ośrodka wyniosłaby 670 mln PLN.

Gdyby oszacowana stopa dyskonta przed opodatkowaniem zastosowana w zdyskontowanych przepływach pieniężnych dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne okazała się o 3% wyższa od oszacowań Zarządu, wartość odzyskiwalna tego ośrodka wyniosłaby 574 mln PLN.

19. Inwestycje w jednostkach zależnych

Asseco Business Solutions posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale i głosach na WZ	
			31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Macrologic S.A.	Polska	Informatyka	100.00%	-

Akcje i udziały w jednostkach zależnych	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Macrologic S.A.	102 349	-
Razem	102 349	-

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku miały miejsce następujące zmiany dotyczące inwestycji Asseco Business Solutions S.A. w jednostkach zależnych:

W dniu 14 czerwca 2017 roku nastąpiło rozliczenie transakcji zawartych w ramach wezwania do sprzedaży akcji Macrologic S.A. ogłoszonego przez Asseco Business Solutions S.A. w dniu 11 kwietnia 2017 roku. Po rozliczeniu wezwania Asseco BS posiadała 1 667 603 akcje Macrologic stanowiące 88,29% udziału w kapitale zakładowym i głosach na walnym zgromadzeniu spółki Macrologic S.A. Ponadto Macrologic S.A. posiadała 159 436 akcji własnych, co stanowiło ok. 8,44% udziału w kapitale zakładowym i głosach na walnym zgromadzeniu spółki Macrologic S.A.

W dniu 24 lipca 2017 r. nastąpiło rozliczenie transakcji przymusowego wykupu akcji Macrologic S.A. ogłoszonego przez Asseco Business Solutions S.A. w dniu 19 lipca 2017 roku. Przedmiotem przymusowego wykupu były wszystkie pozostałe akcje Macrologic S.A., tj. 61 680 akcji, stanowiące ok. 3,27% kapitału zakładowego Macrologic S.A. i ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Macrologic S.A.

Po rozliczeniu przymusowego wykupu, Asseco BS posiada bezpośrednio 1.729.283 akcje Macrologic S.A., stanowiące ok. 91,56% udziału w kapitale zakładowym i głosach na walnym zgromadzeniu spółki Macrologic S.A..

Ponadto Macrologic S.A. posiada 159 436 akcji własnych, co stanowi ok. 8,44% udziału w kapitale zakładowym spółki Macrologic S.A.

Cena akcji z wezwania wynosiła 59,0 PLN za jedną akcję. Całkowita wartość transakcji wyniosła 98 389 tys. PLN. Wartość transakcji przymusowego wykupu wyniosła 3 639 tys. PLN.

20. Pozostałe aktywa

20.1. Należności długoterminowe

Należności długoterminowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Pozostałe należności	599	599
Razem	599	599
- krótkoterminowe	-	-
- długoterminowe	599	599

Na pozostałe należności składają się depozyty na rachunku Escrow zabezpieczające płatność czynszu w wynajmowanym biurze.

20.2. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Przedpłacone usługi serwisowe	356	401
Przedpłacone ubezpieczenia	289	438
Przedpłacone prenumeraty	13	8
Przedpłacone szkolenia	59	93
Przedpłacone inne usługi	157	209
Razem	874	1 149
- krótkoterminowe	811	1 053
- długoterminowe	63	96

21. Świadczenia pracownicze

21.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Na dzień 1 stycznia	893	790
Utworzenie rezerwy	212	114
Koszty wypłaconych świadczeń	-	(11)
Rozwiązanie rezerwy	-	-
Na dzień 31 grudnia	1 105	893
- krótkoterminowe	28	5
- długoterminowe	1 077	888

Kwoty dotyczące programów świadczeń pracowniczych ujmowane w całkowitych dochodach:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Koszty bieżącego zatrudnienia	102	89
Przeszacowanie zobowiązań netto z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych		
<i>zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń demograficznych</i>	18	14
<i>zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń finansowych</i>	66	(146)
<i>zyski i straty aktuarialne wynikające z korekt założeń ex post</i>	(6)	26
Wypłacone świadczenia	-	(11)
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	108
Koszty odsetek	32	23
<i>Składniki kosztów programu ujęte w wyniku finansowym</i>	134	209
<i>Składniki kosztów programu ujęte w pozostałych całkowitych dochodach</i>	78	(106)
Na dzień 31 grudnia	212	103

Pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty inwalidzkiej lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Emeryci i renciści ponownie zatrudnieni nie nabywają ponownie prawa do odprawy.

Wynikowa wartość rezerwy na świadczenia pracownicze stanowi bieżącą (zdyskontowaną) wartość przewidywanych przyszłych płatności, których dokonanie wymagane jest do wywiązania się ze zobowiązań wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresach ubiegłych. Wartość ta stanowi sumę rezerw obliczonych indywidualnie dla każdej osoby zatrudnionej w Spółce.

Wartość przewidywanej przyszłej płatności z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych oblicza się jako iloczyn prawdopodobieństwa dotrwania pracownika do emerytury w Spółce (uwzględniającego prawdopodobieństwo dożycia do emerytury), procentu podstawy wymiaru odprawy przysługującego w momencie wypłaty i niezdykontowanej wartości podstawy wymiaru w momencie wypłaty świadczenia. Tak otrzymaną wartość rozdziela się równomiernie na liczbę lat, przez które pracownik nabywa uprawnienie do odprawy, a następnie dyskontuje się kwotę przypadającą na już nabytą część uprawnienia. Ta zdyskontowana kwota stanowi wartość rezerwy dla pojedynczego zatrudnionego.

Koszty bieżącego zatrudnienia oblicza się dyskontując przewidywaną nominalną wartość świadczenia przypisaną w sposób liniowy do jednego okresu. Nominalna wartość kosztów bieżącego zatrudnienia wzrasta wraz z przybliżaniem się momentu przewidywanej wypłaty świadczenia ze względu na wpływ dykontowania.

Koszty odsetek w danym okresie oblicza się mnożąc saldo początkowe zobowiązania (czyli wynikające z pracy wykonanej przez pracowników w okresach ubiegłych) przez stopę procentową, która jest tożsama ze stopą dykontową przyjętą do wyznaczania wartości bieżącej zobowiązań.

Do kalkulacji rezerw przyjęto następujące założenia:

- Przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu wynagrodzeń stanowiącą sumę dwu założeń: realnej rocznej stopy wzrostu wynagrodzeń oraz długookresowej rocznej stopy inflacji.
- Do dykontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dykontową na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym według stanu na dzień wyceny.
- Prawdopodobieństwa odejść pracowników obliczono na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży.
- Umieralność i prawdopodobieństwa dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2016, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny. Przyjęto, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności.
- Nie obliczano oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono prawdopodobieństwa przejścia na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników.
- Przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Stopa dykontowa (%)	3.30%	3.60%

Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2.50%	2.50%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	5.00%	5.00%

Analiza wrażliwości na zmiany podstawowych założeń:

	Zmiana stopy dyskontowej o jeden punkt procentowy:		Zmiana stopy wzrostu wynagrodzeń o jeden punkt procentowy:	
	Wzrost	Spadek	Wzrost	Spadek
31 grudnia 2017 roku				
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	20	(23)	(35)	28
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	203	(258)	(238)	194
31 grudnia 2016 roku				
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	17	(20)	(31)	24
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	169	(215)	(199)	161

22. Zapasy

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Towary	521	324
Towary w drodze	-	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(146)	(130)
Razem	375	194

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Spółka dokonała odpisów aktualizujących wartość zapasów w kwocie 18 tys. PLN (w 2016 roku: 21 tys. PLN). Utworzony odpis dotyczy zapasów akcesoriów komputerowych zalegających w magazynie ponad 12 miesięcy.

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku Spółka dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego wartość zapasów w wysokości 2 tys. PLN (w 2016 roku Spółka nie dokonała odwrócenia odpisu aktualizującego wartość zapasów).

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku ani 31 grudnia 2016 roku Spółka nie wykorzystwała odpisu aktualizującego wartość zapasów.

Żadna kategoria zapasów nie stanowiła zabezpieczenia kredytów lub pożyczek w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku i w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku ani na dzień 31 grudnia 2016 roku nie było zapasów wycenianych w cenie sprzedaży netto.

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek niepowiązanych	35 540	30 892
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	553	410
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	36 093	31 302
Odpis aktualizujący należności nieściągalne	642	702
Należności z tytułu dostaw i usług (brutto)	36 735	32 004

Pozostałe należności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Pozostałe należności od jednostek niepowiązanych	1 403	2 747
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	-	53
	1 403	2 800

Pozostałe należności	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Należności z wyceny bilansowej długoterminowych kontraktów IT	324	2 206
Zaliczki przekazane dostawcom	9	46
Pozostałe należności handlowe (wadium, kaucje)	668	455
Należności od pracowników	12	26
ZFŚS	225	7
Inne należności	165	60
	1 403	2 800

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane.

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 32.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Spółka na bieżąco kontroluje spływ należności, tworzy odpisy aktualizujące zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, a w uzasadnionych przypadkach dochodzi roszczeń na drodze polubownej oraz sądowej. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 642 tys. PLN (2016: 702 tys. PLN) były objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Odpis aktualizacyjny na dzień 1 stycznia	702	548
Zwiększenie	53	161
Wykorzystanie	(28)	(3)
Odpisanie niewykorzystanych kwot	(85)	(4)
Odpis aktualizacyjny na dzień 31 grudnia	642	702

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane				
			< 1 m-ca	1 – 3m-ce	3 -6m-cy	6 – 12 m-cy	>12 m-cy
31 grudnia 2017							
Należności handlowe	36 093	28 133	6 336	1 569	54	1	-
Pozostałe należności	1 403	1 403	-	-	-	-	-
31 grudnia 2016							
Należności handlowe	31 302	25 466	4 746	1 061	29	-	-
Pozostałe należności	2 800	2 800	-	-	-	-	-

24. Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do sześciu miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Lokaty o terminie zapadalności do 3 miesięcy zaliczane są do ekwiwalentów środków pieniężnych. Lokaty o terminie zapadalności od 3 do 6 miesięcy prezentowane są jako pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe.

Wartość godziwa środków pieniężnych i depozytów krótkoterminowych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 4 598 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 70 456 tys. PLN).

Saldo środków pieniężnych i depozytów krótkoterminowych wykazane w bilansie i w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

Środki pieniężne	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	4 598	1 442
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	-	69 014
Środki pieniężne w bilansie	4 598	70 456
Odsetki naliczone od lokat krótkoterminowych	-	(86)
Środki pieniężne w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	4 598	70 370

25. Kapitał własny

25.1. Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 5 PLN	50 000	50 000
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 5 PLN	65 070	65 070
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 5 PLN	28 000	28 000
Akcje zwykłe serii D o wartości nominalnej 5 PLN	24 021	24 021
	167 091	167 091

Akcje zwykłe wyemitowane i w pełni opłacone	Ilość	Wartość
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	33 418	167 091
Zmiana w ciągu roku	–	–
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	33 418	167 091
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	33 418	167 091
Zmiana w ciągu roku	–	–
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	33 418	167 091

25.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 5 PLN i zostały w pełni opłacone. Zysk na jedną akcję wyniósł w 2017 roku 1,41 PLN (w 2016: 1,27 PLN).

25.1.2. Prawa akcjonariuszy

Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi. Nie ma akcji uprzywilejowanych.

25.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Akcjonariusz	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
Asseco Enterprise Solutions	46.47%	46.47%
Metlife Otwarty Fundusz Emerytalny	13.47%	13.47%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	10.38%	10.38%
Pozostali akcjonariusze	29.69%	29.69%
	100.00%	100.00%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Akcjonariusz	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
Asseco Enterprise Solutions	46.47%	46.47%
Metlife Otwarty Fundusz Emerytalny	14.41%	14.41%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	9.96%	9.96%
Pozostali akcjonariusze	29.16%	29.16%
	100.00%	100.00%

25.1.4. Akcje w posiadaniu Zarządu i Rady Nadzorczej

	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	liczba posiadanych akcji	procentowy udział w akcjonariacie	liczba posiadanych akcji	procentowy udział w akcjonariacie
Osoby zarządzające				
Wojciech Barcentewicz	461 267	1.38%	461 267	1.38%
Piotr Masłowski	715 063	2.14%	715 063	2.14%
Mariusz Lizon	183 000	0.55%	183 000	0.55%
Osoby nadzorujące				
Romuald Rutkowski	426 828	1.28%	426 828	1.28%
RAZEM	1 786 158	5.34%	1 786 158	5.34%

25.2. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał zapasowy powstał z nadwyżki wartości emisyjnej akcji serii C nad ich wartością nominalną w kwocie 33 600 tys. PLN, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 3 683 tys. PLN oraz o koszty związane z podwyższeniem kapitału w związku z połączeniem w kwocie 319 tys. PLN. Ponadto kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji serii D nad ich wartością nominalną w kwocie 33 630 tys. PLN, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenia kapitału zapasowego w kwocie 805 tys. PLN.

W kwietniu 2015 roku Asseco Business Solutions S.A. otrzymała zwrot nienależnie pobranego podatku od czynności cywilnoprawnych w kwocie 120 tys. PLN. Podatek został pobrany w 2008 roku w związku z rejestracją podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i skorygował nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej. Na skutek tego zwrotu nastąpiła korekta wysokości kapitału zapasowego Spółki. W sumie kapitał zapasowy na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 62 543 tys. PLN.

25.3. Niepodzielony zysk i ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć

jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

26. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Kredyty i pożyczki	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Kredyt w rachunku bieżącym	10 928	–
Kredyt rewolwingowy	20 002	–
Razem	30 930	–
- krótkoterminowe	17 578	–
- długoterminowe	13 352	–

W dniu 30 maja 2017 roku Asseco Business Solutions S.A. podpisała z bankiem Raiffeisen Bank Polska S.A. umowę o limit wierzytelności na kwotę 65 000 tys. PLN. Formy wykorzystania limitu to:

- kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 45 000 tys. PLN z terminem spłaty 30 czerwca 2020 roku;
- kredyt rewolwingowy do kwoty 20 000 tys. PLN z terminem spłaty 30 września 2020 roku.

Zabezpieczeniem jest pełnomocnictwo do rachunków bankowych prowadzonych przez Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Oprocentowanie kredytu to WIBOR + marża.

27. Rezerwy

27.1. Zmiany stanu rezerw

	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	893	373	1 266
Utworzone w ciągu roku obrotowego	134	–	134
Zmiana dyskonta, zyski i straty aktuarialne	78	–	78
Wykorzystane	–	–	–
Rozwiązane	–	–	–
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 105	373	1 478
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	28	373	401
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 077	–	1 077
	1 105	373	1 478

Na dzień 1 stycznia 2016 roku	790	373	1 163
Utworzone w ciągu roku obrotowego	219	–	219
Zmiana dyskonta, zyski i straty aktuarialne	(105)	–	(105)
Wykorzystane	(11)	–	(11)

Rozwiązane	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	893	373	1 266
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2016 roku	5	373	378
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2016 roku	888	-	888
	893	373	1 266

W pozycji pozostałe rezerwy prezentowana jest rezerwa utworzona w związku z zakończonym postępowaniem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyniku którego na Spółkę została nałożona kara. Spółka odwołała się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (nota 30).

28. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

28.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansów (krótkoterminowe)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Wobec jednostek powiązanych	422	51
Wobec jednostek pozostałych	3 218	2 954
Razem	3 640	3 005

Zobowiązania finansowe	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Kontrakty typu forward krótkoterminowe	-	164
Razem	-	164

Pozostałe zobowiązania	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	439	315
Zobowiązania z tytułu wyceny długoterminowych kontraktów IT	512	361
Zobowiązania z tytułu dostaw niezafakturowanych	259	169
Zaliczki otrzymane na dostawy	149	7
Inne zobowiązania	172	305
Razem	1 531	1 157

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 32.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

28.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	5 975	5 009
Zobowiązania wobec ZUS	1 711	1 476
Podatek dochodowy od osób fizycznych	726	652
Podatek VAT	3 495	2 843
Inne zobowiązania budżetowe	43	38
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	4 370	3 738
Razem	10 345	8 747
- krótkoterminowe	10 345	8 747
- długoterminowe	-	-

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

28.3. Rozliczenia międzyokresowe

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:		
Niewykorzystanych urlopów	2 562	2 567
Premii	10 867	8 697
Rezerwa na pozostałe koszty	728	741
	14 157	12 005
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:		
Usług serwisowych opłaconych z góry	320	330
Pozostałych przychodów	-	-
	320	330
Razem	14 477	12 335
- krótkoterminowe	14 477	12 335
- długoterminowe	-	-

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią przede wszystkim rezerwy na niewykorzystane urlopy, rezerwy na wynagrodzenia okresu przeznaczone do wypłaty w okresach następnych, wynikające z zasad systemów premiowych obowiązujących w Asseco Business Solutions S.A. oraz rezerwy na koszty

bieżącej działalności Spółki. Saldo rozliczeń międzyokresowych przychodów dotyczy głównie przedpłat za świadczone usługi, takie jak serwisy oraz opieka informatyczna.

29. Kontrakty długoterminowe

Asseco Business Solutions S.A. w 2017 roku i w 2016 roku realizowała szereg tzw. kontraktów wdrożeniowych (IT). Zgodnie z MSR 11 przychody z tego typu kontraktów są uznawane zgodnie ze stopniem ich zaawansowania. Spółka dokonywała pomiaru stopnia zaawansowania realizowanych kontraktów wdrożeniowych według metody „kosztowej”, czyli ustalając stosunek kosztów poniesionych do kosztów całego projektu lub według metody „nakładów pracy”, czyli ustalając stosunek wykonanej pracy do całkowitych nakładów pracy na danym projekcie.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała zaliczek z tytułu kontraktów długoterminowych.

Kwota przychodów z tytułu kontraktów w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosła 11 229 tys. PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 9 987 tys. PLN). Koszty związane z realizacją kontraktów w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosły 4 654 tys. PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 4 266 tys. PLN).

Kwota należności z tytułu wyceny kontraktów w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosła 324 tys. PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 2 206 tys. PLN).

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Poniesione koszty z tytułu realizacji kontraktów IT (-)	(3 421)	(3 905)
Zyski (straty) z tytułu realizacji kontraktów IT	6 532	5 721
Zafakturowane przychody z tytułu realizacji kontraktów IT	10 141	7 781
Należności z tytułu wyceny kontraktów IT	324	2 206
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	(512)	(361)

30. Sprawy sądowe

Spółka prowadzi kilka spraw sądowych w przeważającej części dotyczących postępowań mających na celu odzyskanie należności za dostarczone produkty i usługi. Poza sprawami dotyczącymi odzyskania należności, Spółka prowadzi sprawę w związku decyzją Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z grudnia 2013 roku nakładającą na Asseco Business Solutions karę. Kara związana była z postępowaniem prowadzonym przez UOKiK dotyczącym stosowania niedozwolonych zapisów w umowach zawartych przez Spółkę (i jej poprzedników prawnych) z dystrybutorami oprogramowania marki Wapro. W listopadzie 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego uchylając decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego zawierającą m.in. wniosek o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Apelacyjnego. W marcu 2017 roku Asseco Business Solutions S.A. złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną. Zgodnie z zasadą ostrożności na całą kwotę kary została utworzona rezerwa w koszty 2013 roku.

31. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała zobowiązań warunkowych.

31.1. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

32. Informacje o podmiotach powiązanych

Wszystkie transakcje pomiędzy Spółką a podmiotami powiązаныmi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Spółkę. Transakcje z podmiotami powiązаныmi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują przede wszystkim sprzedaż oprogramowania, usługi wdrożenia, serwisu i utrzymania oprogramowania, dzierżawę pomieszczeń, wypłaty dywidendy.

Kwoty nieuregulowanych płatności nie są zabezpieczone i zostaną rozliczone w środkach pieniężnych. Nie udzielono i nie otrzymano żadnych gwarancji. W okresie obrachunkowym nie ujęto kosztów z tytułu należności wątpliwych i zagrożonych wynikających z transakcji ze stronami powiązаныmi.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Podmiot powiązany		<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Jednostka dominująca całej Grupy:					
Asseco Poland S.A.	2017	1 721	2 064	221	380
	2016	2 262	1 702	390	57
Pozostałe jednostki powiązane:					
Pozostałe jednostki	2017	557	426	332	56
	2016	340	255	73	41

2017	2 278	2 490	553	436
2016	2 602	1 957	463	98

Według informacji posiadanych przez Asseco Business Solutions S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku ani na dzień 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiło saldo nierozliczonych należności z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą oraz z Kadrą Zarządzającą.

Według informacji posiadanych przez Asseco Business Solutions S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku ani na dzień 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły nierozliczone zobowiązania z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą oraz z Kadrą Zarządzającą.

Według ewidencji Asseco Business Solutions S.A. w roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość (netto) transakcji zakupu towarów i usług (w tym najmu) z podmiotami powiązanymi poprzez Kadrę Zarządzającą oraz z Kadrą Zarządzającą wynosiła 1 860 tys. PLN (w roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku była to kwota 1 900 tys. PLN). Wartość (netto) transakcji sprzedaży towarów i usług do podmiotów powiązanych poprzez Kadrę Zarządzającą oraz do Kadry Zarządzającej wynosiła 7 tys. PLN (w roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku była to kwota 37 tys. PLN).

32.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Jednostką dominującą całej Grupy jest Asseco Poland S.A.

W roku finansowym zakończonym 31 grudnia 2017 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku wystąpiły transakcje pomiędzy Spółką, a Asseco Poland S.A., szczególnie transakcji z podmiotami powiązanymi znajdują się w nocie 32.

32.2. Podmiot sprawujący kontrolę nad Spółką

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Asseco Enterprise Solutions a.s. jest właścicielem 46,47% akcji zwykłych Asseco Business Solutions S.A. (31 grudnia 2016: 46,47%).

32.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki

32.3.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

Wynagrodzenia i świadczenia członków Zarządu Emitenta wypłacone oraz należne z 2017 rok

nazwisko	Rok zakończony 31 grudnia 2017		
	Stale składniki wynagrodzenia w 2017 r.	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2017r. (1)	Ponadto: zmienne składniki wynagrodzenia z 2016 roku wypłacone w 2017 roku
Wojciech Barcentewicz	420	2 264	1 798
Piotr Masłowski	420	2 264	1 798
Mariusz Lizon	300	1 066	844
Andreas Enders	742	385	272
	1 882	5 979	4 712

- 1) Pozycja zawiera rezerwy na premie naliczone w 2017 roku do wypłaty w 2018 roku, nie zawiera rezerw na premie naliczonych w 2016 roku, a wypłaconych w 2017 roku

Wynagrodzenia i świadczenia członków Zarządu Emitenta wypłacone oraz należne z 2016 rok

Rok zakończony 31 grudnia 2016			
nazwisko	Stale składniki wynagrodzenia w 2016 r.	Koszt zmiennych składników wynagrodzenia w 2016r. (1)	Ponadto: zmienne składniki wynagrodzenia z 2015 roku wypłacone w 2016 roku
Wojciech Barczentewicz	420	1 877	1 440
Piotr Masłowski	420	1 877	1 440
Mariusz Lizon	300	892	683
Andreas Enders	761	310	97
	1 901	4 956	3 660

- 1) Pozycja zawiera rezerwy na premie naliczone w 2016 roku do wypłaty w 2017 roku, nie zawiera rezerw na premie naliczonych w 2015 roku, a wypłaconych w 2016 roku

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	13	13
Rezerwa urlopowa	10	12
Świadczenia po okresie zatrudnienia (rezerwa emerytalna)	29	24
	52	49

Wynagrodzenia członków Zarządu Emitenta z tytułu pełnienia funkcji w organach jednostek podporządkowanych

nazwisko	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Wojciech Barczentewicz	20	-
Piotr Masłowski	20	-
Mariusz Lizon	20	-
	60	-

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej wypłacone i należne

Wynagrodzenie wypłacone członkom Rady Nadzorczej Emitenta	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Josef Klein	56	-
Romuald Rutkowski	82	150
Adam Góral	63	60
Zbigniew Pomianek	43	36
Adam Pawłowicz	15	36
Grzegorz Ogonowski	11	36
Piotr Stępnik	28	-
Rada Nadzorcza	298	318

Romuald Rutkowski otrzymał 30 tys. PLN wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej spółki Macrologic S.A.

33. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i dnia 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony	
	31 grudnia 2017 *	31 grudnia 2016*
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego oraz przegląd sprawozdania półrocznego	221	0
Inne usługi poświadczające	-	-
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	-	-
	221	0

* odnosi się do Ernst&Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k..

34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe oraz kredyty bankowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest bezpieczne lokowanie wolnych środków finansowych oraz pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w nocie 35.

Metody przyjęte przy przeprowadzaniu analizy wrażliwości

Wartości procentowe, względem których została przeprowadzona analiza wrażliwości na zmiany kursów walutowych mogących mieć wpływ na wynik Spółki, wynoszą +/- 10%. Przy przeprowadzaniu analizy o tą wartość powiększamy lub pomniejszamy kurs z dnia bilansowego.

34.1. Ryzyko stopy procentowej

Zmiany rynkowych stóp procentowych mogą niekorzystnie oddziaływać na wynik finansowy Spółki. Spółka jest narażona na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych w odniesieniu do zmiany wartości odsetek naliczonych od otrzymanych kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej oraz zmiany wartości odsetek od lokat bankowych.

Celem ograniczenia ryzyka jest minimalizacja kosztów z tytułu instrumentów finansowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Zadłużenie Spółki na dzień bilansowy z tytułu kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej wynosiło 30 928 tys. PLN, na koniec 2016 roku Spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała lokat bankowych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników. Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny ani całkowite dochody ogółem Spółki.

	Wartość bilansowa	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku			
Kredyty bankowe	30 928	1 p.p. -1 p.p.	(271) 271
Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku			
Lokaty bankowe	69 014	1 p.p. -1 p.p.	546 (546)

34.2. Ryzyko walutowe

Spółka w niewielkim stopniu jest narażona na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Podstawową walutą operacyjną Spółki jest polski złoty, jednak niektóre kontrakty IT oraz zakupy towarów są denominowane w walucie obcej (EUR i USD).

Około 14% zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży, podczas gdy 98% kosztów wyrażonych jest w tejże walucie sprawozdawczej.

Z uwagi na fakt, iż ryzyko walutowe jest nieznaczne, Spółka nie posiada procedur w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym. Spółka stosuje proste transakcje walutowe typu forward w celu zabezpieczenia kontraktów rozliczanych w walucie obcej. Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Spółka nie wykorzystuje instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) oraz całkowitych dochodów ogółem Spółki (z tytułu zmiany

wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) na racjonalnie możliwe wahania kursu dolara i euro przy założeniu niezmienności innych czynników.

	Wzrost/ spadek kursu waluty	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na całkowite dochody ogółem
31 grudnia 2017 – EUR/PLN	+10%	254	206
	- 10%	(254)	(206)
31 grudnia 2016 – EUR/PLN	+10%	306	248
	- 10%	(306)	(248)
31 grudnia 2017 – USD/PLN	+10%	9	7
	- 10%	(9)	(7)
31 grudnia 2016 – USD/PLN	+10%	(15)	(12)
	- 10%	15	12

34.3. Ryzyko cen towarów

Istnieją następujące czynniki ryzyka cenowego w działalności spółki Asseco Business Solutions:

- konkurencja - we wszystkich segmentach działalności Spółki występuje silna konkurencja zarówno ze strony polskich, jak i zagranicznych przedsiębiorstw informatycznych. Najwięksi gracze na polskim i globalnym rynku, działający dotychczas jedynie na rynku dużych przedsiębiorstw, wprowadzają do swojej oferty rozwiązania oraz metodologię wdrożenia dla średnich przedsiębiorstw.
- kursy walut – Spółka zawiera krótkoterminowe umowy w walutach obcych. Są to zarówno kontrakty przychodowe jak i kosztowe dotyczące dostaw sprzętu oraz licencji Oracle i Microsoft SQL. Spółka nie stosuje zabezpieczeń ze względu na krótkoterminowy charakter ekspozycji na ryzyko.

34.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, na które narażona jest Spółka może wynikać z:

- wiarygodności kredytowej klientów, stąd też Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. W sytuacjach zagrożenia spłaty należności Spółka tworzy odpisy aktualizujące wartość należności, zaś w określonych przypadkach korzysta z usług firmy windykacyjnej dokonując uprzednio cesji wierzytelności. W związku z tym, że udział wartości transakcji z żadnym z odbiorców nie przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży ogółem, nie występuje istotna koncentracja klientów, przez co ryzyko kredytowe jest ograniczone.
- ryzyka kredytowego wynikającego z wiarygodności kredytowej instytucji finansowych (banków/brokerów) – stąd też współpraca z renomowanymi instytucjami finansowymi.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku znajduje się w nocie 23 niniejszego sprawozdania finansowego.

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

34.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2017	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty bankowe			17 578	13 352	30 930
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		4 338	684		5 022
	-	4 338	18 262	13 352	35 952

31 grudnia 2016	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		3 489	666		4 155
	-	3 489	666	-	4 155

35. Instrumenty finansowe

35.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartości godziwe aktywów finansowych i zobowiązań finansowych określa się w następujący sposób:

- wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych o warunkach standardowych, znajdujących się w obrocie na aktywnych, płynnych rynkach określa się poprzez odniesienie do cen giełdowych;
- wartość godziwą pozostałych aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem instrumentów pochodnych) określa się zgodnie z ogólnie przyjętymi modelami wyceny w oparciu

o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, stosując ceny z dających się zaobserwować bieżących transakcji rynkowych i notowań dealerów dla podobnych instrumentów.

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria zgodnie z MSR 39	wartości bilansowe		wartości godziwe	
		31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
<i>Aktywa finansowe</i>					
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	291	–	291	–
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	37 487	34 056	37 487	34 056
Pozostałe aktywa finansowe	PiN	–	–	–	–
Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	WwWGpWF	4 598	70 456	4 598	70 456
		42 376	104 512	42 376	104 512
<i>Zobowiązania finansowe</i>					
Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych	PZFwgZK	30 930	–	30 930	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	5 022	4 155	5 022	4 155
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	–	164	–	164
		35 952	4 319	35 952	4 319

Użyte skróty:

- WwWGpWF – Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
PiN – Pożyczki i należności,
PZFwgZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Według oceny Spółki wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności handlowych, zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań krótkoterminowych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku, Spółka posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej:

31 grudnia 2017	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
-----------------	----------	----------	----------

Aktywa finansowe wyceniane w wartości
godziwej przez wynik finansowy

Zawarte kontrakty typu forward	291	–	291	–
	291	–	291	–

Zobowiązania finansowe wyceniane w
wartości godziwej przez wynik finansowy

	31 grudnia 2016	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zawarte kontrakty typu forward	164	–	164	–
	164	–	164	–

i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;

ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;

iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej. Wartość godziwa posiadanych przez Spółkę aktywów i zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku nie różni się znacząco od ich wartości bilansowej.

35.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski /(straty) ze sprzedaży/realizacji instrumentów finansowych	Razem
Aktywa finansowe							
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	-	-	-	454	412	866
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	2	(269)	32	-	-	(235)
Pozostałe aktywa finansowe	PiN	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	WwWGpWF	502	(38)	-	-	-	464
							1 095
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe	WwWGpWF	(755)	-	-	-	-	(755)
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	-	4	-	-	-	4
							(751)
Razem		(251)	(303)	32	454	412	344

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski /(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Razem
Aktywa finansowe							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	8	116	(156)	-	-	(32)
Pozostałe aktywa finansowe	PiN	307	-	-	-	-	307
Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	WwWGpWF	681	(3)	-	-	-	678
							953
Zobowiązania finansowe							
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	WwWGpWF	-	-	-	(165)	(27)	(192)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	-	6	-	-	-	6
							(186)
Razem		996	119	(156)	(165)	(27)	767

35.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2017 roku

31 grudnia 2017	<1 rok	1 - 2 lat	2 - 3 lat	3 - 4 lat	4 - 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie zmienne						
Aktywa gotówkowe	4 598	-	-	-	-	4 598
Oprocentowane kredyty bankowe		17 578	13 350			30 928

31 grudnia 2016 roku

31 grudnia 2016	<1 rok	1 - 2 lat	2 - 3 lat	3 - 4 lat	4 - 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie zmienne						
Aktywa gotówkowe	70 456	-	-	-	-	70 456

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

36. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest zabezpieczenie zdolności Spółki do kontynuacji działania przy równoczesnym utrzymywaniu optymalnej struktury kapitałowej, pozwalającej na redukcję kosztów zaangażowanego kapitału i zwiększanie wartości Spółki dla akcjonariuszy, a także utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może regulować wysokość dywidendy wypłacanej akcjonariuszom, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje kapitał za pomocą wskaźnika zadłużenia. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania oraz zaliczki i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje akcje zwykłe, nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz zyski zatrzymane.

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30 930	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 516	13 073
Minus środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	(4 598)	(70 456)
Zadłużenie netto	41 848	(57 383)
Kapitał własny	279 633	275 008
Kapitał i zadłużenie netto	321 481	217 625
Wskaźnik dźwigni	14.97%	-20.87%

37. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

Przeciętne zatrudnienie w etatach w okresie sprawozdawczym	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku
Zarząd	4*	4*
Działy produkcyjne	549	514
Działy handlowe	46	44
Działy administracyjne	43	42
Razem	642	604

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

Zatrudnienie w etatach na dzień	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zarząd	4*	4*
Działy produkcyjne	560	533
Działy handlowe	48	45
Działy administracyjne	44	44
Razem	656	626

*Jeden z członków zarządu jest zatrudniony w oparciu o umowę cywilnoprawną.

38. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 2 stycznia 2018 roku nastąpiło połączenie Asseco Business Solutions S.A. z Macrologic S.A.. Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 KSH (połączenie przez przejęcie), tj. przez przeniesienie całego majątku Macrologic na Asseco BS. W wyniku połączenia Macrologic została rozwiązana bez przeprowadzenia likwidacji.

39. Podpisy członków Zarządu

Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
Wojciech Barczentewicz	Prezes Zarządu	
Piotr Masłowski	Wiceprezes Zarządu	
Andreas Enders	Wiceprezes Zarządu	
Mariusz Lizon	Członek Zarządu	
Artur Czabaj	Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych	

Asseco Business Solutions S.A.

@assecobs.pl

assecobs

ASSECO